

Univerzálně preferovatelné jednání

Stefan Molyneux, MA

Univerzálně preferovatelné jednání
Stefan Molyneux, MA

Univerzálně preferovatelné jednání

Racionální důkaz
sekulární etiky

Stefan Molyneux, MA

© Stefan Molyneux, 2007
Translation © Přemysl Bosák, 2015

ISBN 978-80-260-7822-7

Pro mou milovanou ženu Christinu, která mne učí vše co je pravdivé a ukazuje mi vše co je možné...

Rád bych poděkoval posluchačům Freedomain Radio, jejichž zanícení, štědrost a účast umožnili tuto knihu a všechny následující knihy realizovat. Děkuji vám, že jste mi darovali tento čas.

Freedomain Radio je nejpoblárnější filosofická show na internetu.

Navštivte prosím www.freedomainradio.com pro více volně přístupných knih, podcastů a videí.

OBSAH

Předmluva	13
Základní pravidla	17
Skromné doporučení	21
Úvod.....	23
„Nulová zóna“	24
Oběti	26
„Střední pravdy“	28
„Střední pravdy“ a vykořisťování.....	31
Efektivní parazitismus	34

ČÁST 1: TEORIE

Etický rámec.....	39
Objektivní pravda.....	40
Pravda a objektivní realita	42
Přesnost a konzistentnost.....	43
Existence „pravdy“	45
Empirismus versus racionalita	45
Vnitřní konzistentnost	47
Etika	50
Teoretická etika jako disciplína	51
Sebezneplatňující argumenty	53
Preference	56
Preference a existence	57
Preference a argumenty.....	58

Preference a univerzálnost.....	59
Argumenty a univerzálnost	60
Předpoklad č. 1: Oba dva existujeme.....	60
Předpoklad č. 2: Naše smysly mají schopnost vnímání správnosti	61
Předpoklad č. 3: Jazyk má schopnost přenášet význam.....	61
Předpoklad č. 4: Oprava vyžaduje univerzální preference	61
Předpoklad č. 5: Existuje objektivní metodologie pro odlišení pravdy od nepravdy	62
Předpoklad č. 6: Pravda je lepší než nepravda.....	62
Předpoklad č. 7: Mírumilovná debata je nejlepší způsob, jak řešit spory.....	63
Předpoklad č. 8: Jedinci jsou zodpovědní za své činy.....	64
Univerzálně preferovatelné jednání.....	65
Platnost UPJ.....	66
Morální pravidla: Definice	70
UPJ: Pět důkazů.....	71
UPJ: Dobrovolné a objektivní.....	76
UPJ: Praxe.....	78
UPJ: Rámec	83
UPJ: Etika nebo estetika?	84
Iracionalita.....	85
Lhaní.....	85
Vražda.....	86
Požadavky na etiku	86
Volba	87
Vyhnutelnost.....	88

Vyhnutelnost a iniciace	89
Etika, estetika a vyhnutelnost.....	90
Iniciace.....	93
Princip neagrese	94
Záchranné scénáře.....	97
Šedé zóny.....	98
Odstíny šedi.....	99
Univerzalita a výjimky	100
Účel – a nebezpečí.....	102
Bestie.....	103
Propaganda.....	104

ČÁST 2: APLIKACE

Etické kategorie	111
Sedm kategorií	111
Ctnost a její opak	112
Co chybí.....	113
Test první: Znásilnění.....	115
1. Dobro.....	115
Koma test.....	117
Schopnost.....	118
2. Esteticky pozitivní.....	119
3. Subjektivně pozitivní	121
4. Morálně neutrální	123
5. Subjektivně negativní	123
6. Esteticky negativní.....	124
7. Zlo	125
Tý jo!.....	127
Test druhý: Vražda	128

Sebeobrana?	131
Test třetí: Krádež.....	132
Vlastnictví a UPJ.....	136
Šedé zóny	137
Vlastnictví jako univerzální pravidlo.....	139
Testujeme „krádež“	141
Test čtvrtý: Podvod	145
Test pátý: Lhaní	148
Náročnější testy UPJ.....	150
Sebeobrana.....	150
Výchova dětí.....	153
„Nejezte ryby“	158
Práva zvířat	160

ČÁST 3: PRAKTICKÁ APLIKACE

Hodnota univerzálně preferovatelného jednání.....	165
„Nulová zóna“ – přehodnocení	166
Bigotnost	167
Další zastávka: „Paralelní svět“	169
Existence versus neexistence.....	171
„Alternativní svět“ v lidské společnosti.....	173
UPJ v akci.....	174
Vláda.....	175
Názory a realita.....	177
Vláda jako dobrovolný koncept	178
Přítomnost zbraně.....	179
Policista.....	180
Praktické aspekty	183
Je stát nezbytný?	186

Vlády a náboženství	193
Zdanění.....	195
Vláda, náboženství a UPJ	197
Náboženství a UPJ.....	198
UPJ a „většina“	199
Většinové pravidlo	201
Dodatečné důkazy.....	202
Volně tržní ekonomika.....	202
Vědecká metoda.....	203
Veřejné vzdělávání	203
Podobnosti	205
Řešení.....	207
Budoucnost.....	208
Závěr	210
Příloha A: UPJ v kostce	215
Příloha B: Morální kategorie.....	216
Příloha C: Podcasty o UPJ.....	217
Příloha D: Každá debata o UPJ, kterou jsem kdy měl.....	219

PŘEDMLUVA

V pohádkách se často objevuje hrozivá příšera s nadlidskou silou, drak nebo bazilišek, který tyranizuje své okolí. Místní obyvatelé se před takovou bestíí třesou strachem, obětují zvířata, platí penězi i krví v naději, že tím zmírní její vražedné choutky.

Většina lidí se krčí ve stínu té příšery, svázána strachem, který nazývá „obezřetností“, ale najde se i pár těch, kteří se, snad opilí na kuráž, rozhodnou bojovat. Rok za rokem, dekádu za dekádu, se další a další nadějní hrdinové snaží srovnávat svou sílu, čest a lstivost s tím hrozným tyranem.

Snaží se – a selžou.

Bestie je vždy nesmrtelná, takže lidé nemohou doufat, že je čas zbaví jejich despoty. Příšera se nikdy nechová racionálně, není ochotna obchodovat ani vyjednávat.

Jediná naděje pro zoufalé obyvatele je hrdina, který dokáže bestii přemoci.

Ten se nakonec vždy objeví v podobě někoho, od koho by to nikdo nečekal – podkoní, ševcův syn, pekařův učeň nebo prostě jen tulák.

Tato kniha je moje osobní bitva s právě takovou bestíí.

Tato „bestie“ je přesvědčení, že není možné definovat objektivní, racionální, sekulární a vědecký etický systém. Tato „bestie“ představuje iluzi, že morálka musí být na věky ztracena v iracionální bažině různých božstev a státovlád, že musí být vynucována pouze z pragmatických důvodů

a nikdy se jí nedostane logického zdůvodnění a jasné, čisté definice. Tato „bestie“ je představa, že mravnost, která nám přináší největší radost a nejhlubší pocity štěstí, musí být postavena stranou a ponechána ležet v prachu, dokud není vytažena, předváděna a zneužívána politiky, kazateli – a rodiči. Tato „bestie“ je pověra, že bez tirád rodičů, zastrašování božstvy nebo zbraněmi vlád nemůžeme být zároveň racionální a ctnostní.

Tato bestie již smetla mnoho velkých hrdinů, od Sókrata k Platónovi, k Augustinovi, k Humeovi, ke Kantovi, k Randové.

Cena pro lidstvo byla obrovská.

Protože jsme nebyli schopni definovat racionální systém univerzální morálky, byli jsme nuceni strašit naše děti hororovými příběhy s náboženským pozadím a vložit zbraně, tresty a armády do rukou malé monopolní skupiny bezcitných vládců, kteří si říkají „stát“.

Fakt, že to, čemu říkáme „etika“, zůstává subjektivní a pouze *kulturní* záležitostí, nevyhnutelně vede k tomu, že k prosazení sociálních pravidel používáme šikanu, strach a násilí. Právě proto, že etice chybí racionální základ vědecké metody, „morálka“ zůstává utopena v kmenových válkách krvavých mytologií, kde každý gang bojuje zuby nehty za nadvládu nad lidskou oddaností k „mravnosti“.

Nemůžeme žít bez morálky, ale zároveň ji neumíme objektivně definovat – zůstáváme tedy navždy odsouzeni k prázdným životům pompézního pokrytectví, nadvlády cynismu nebo nábožného otroctví.

Jedná se intelektuálně o nejvyšší metu. To, že jsme selhali v definování objektivních a racionálních morálních principů,

stálo životy stovek miliónů lidských jedinců v náboženských válkách nebo ve válkách mezi státy.

V mnoha ohledech se tato meta posunuje ještě výše.

Zvýšený tok informací prostřednictvím internetu vyvolal v nové generaci podezření, že to, co se nazývá „mravností“, není nic více – nebo méně – než pohádka sloužící sobeckým účelům jejich pokryteckých dospělých. Prázdné lži vyprávené těmi u moci a zřejmá spoluvina těch, kteří je uctívají, jsou nezpochybnitelnější než kdy jindy.

„Pravda“ byla nazvána manipulací, „mravnost“ jako ovládnutí, „oddanost“ jako otroctví a to, čemu se říká „morálka“, bylo odhaleno jako komické loutkové divadlo připravené obelstít lidi slabé a bojácné tak, aby se sami zotročili.

Tato situace vytvořila prostor pro zrození nové generace nihilistů, stejně jako v 19. století v Německu. Tito extrémní relativisté jsou připraveni oplácet svými nejedovatějšími útoky komukoli, kdo se vysloví pro jakoukoli formu jistoty. Tato postmoderní generace přerostla kulturní bigotností své kolektivní historie, nyní ale vidí *všechny* pravdy jako pouhý předsudek. Jako vyjukané dítě, které bylo zastrašeno až k cynické „moudrosti“, vidí jakoukoli komunikaci jako reklamu, všechna tvrzení jako propagandu a jakékoli nabádání k morálce jako pokrytectví.

Protože jsme nenalezli shodu na kompaktním, objektivním a racionálním rámci pro hodnocení morálních otázek, „morálka“ zůstává ponořena v mysticismu a v jeho nevyhnutelném důsledku v násilí. Stejně jako v období před osvícenstvím, kdy náboženské sekty bez ustání válčily o nadvládu s aristokracií, tak nyní konkurující morální mytologie válčí o nadvládu nad státem a celou mašinérií státních donucovacích mechanismů.

Morálka tak zůstává ve vztahu k moderní vědě stejně jako středověká „astronomie“ k té současné – sférou smyšlených mytologií prosazovanou pomocí pohádek, výhrůžek, donucení a zneužívání, což aktivně brání jakémukoli posunu směrem k pravdě.

Tato „bestie“ relativistické etiky se tyčí nad námi, využívá nás, ospravedlňuje zdanění, věznění, cenzuru a války. Zotročuje mladé ve státních školách a při nedělních bohoslužbách, uzavírá chudé do soft-gulagů státu blahobytu, zotročuje nenarozené v bezedných studnách státních dluhů.

Jak jsem napsal ve své předcházející knize „On Truth: The Tyranny of Illusion“, lež, která leží v úplném základu všech neprokázaných etických teorií je, že tyto teorie jsou vždy dětem předkládány jako objektivní a nezvratný fakt, zatímco ve skutečnosti jsou pouhou kulturní bigotností. Důvod, proč vědci nepotřebují vládu nebo Vatikán, je, že vědci mají objektivní metodologii pro řešení sporů: vědeckou metodu. Důvod, proč jazyk nepotřebuje centrální autoritu, která by řídila jeho vývoj, je ten, že je založen na „volném trhu“ nahromaděných individuálních preferencí stylu a užitku.

Důvod, proč se moderní morálka – i morálka v průběhu historie, vždy musela spoléhat v první řadě na šikanování dětí a poté zastrasování dospělých, je ten, že to je jen manipulativní lež tvářící se jako ctnostná pravda.

Pravdou je, že potřebujeme morálku, lež je, že božstva nebo vlády ji mohou racionálně definovat či spravedlivě vymáhat.

Mým cílem v této knize je definovat metodologii pro validaci morálních teorií, která bude objektivní, konzistentní, jasná, racionální, empirická – a pravdivá.

Jsem si plně vědom toho, že v tuto chvíli velmi pravděpodobně cítíte vzrůstající vlnu skepticismu. Plně rozumím tomu, že pravděpodobnost, že nějaký chlap tam na internetu – domově pošuků – nějakým způsobem vyřešil filozofický problém lidského věku, není úplně vysoká – vlastně se bude velmi blížit nule, až od ní bude téměř k nerozeznání.

Ale stále nebude úplně nulová.

Základní pravidla

Mimořádná tvrzení vyžadují mimořádné důkazy. Pro práci na takovém mamutím úkolu – navíc v tak krátké knize – jsem si stanovil určitá základní pravidla, která stojí za představení právě teď. (Většina z nich bude diskutována detailněji dále v průběhu této knihy):

1. Plně se ztotožňuji s Humeovým rozlišením mezi tím co „je“ (bytím) a „co by mělo být“ (mětím). Platná morální pravidla nemohou být odvozena z existence čehokoli v realitě. Fakt, že lidské bytosti obecně preferují žít a musejí úspěšně reflektovat realitu, aby toho dosáhli, nemůže být základem pro jakoukoli teorii etiky. Někteří lidé evidentně nepreferují žít a zarytě odmítají realitu, proto pak taková definice etiky zůstává subjektivní a podmíněná.
2. Etika nemůže být objektivně definovaná jako „to, co je dobré pro lidské přežití“. Někteří jednotlivci mohou velmi dobře přežívat zneužíváním druhých, tato definice tedy neřeší problém subjektivity. Použijeme-li terminologii z biologie, analogicky bychom

mohli popsat evoluční tendence jako „to, co je dobré pro zachování života“ – toto by ale nedávalo žádný smysl. Lidská společnost je ekosystém vzájemně si konkurujících zájmů, stejně jako deštný prales; to, co je „dobré“ pro jednoho, jde často na úkor druhého.

3. Nevěřím v žádnou „vyšší říši“ Ideálních Forem. Morálka nemůže být zformulována z nějakého již existujícího „jiného vesmíru“ ať už materiálního či nemateriálního. Jestliže morálka existuje v nějaké „jiné realitě“, nemůže být podrobena rigorózní racionální či empirické analýze. Jak Platón sám poznamenal v „Republice“, společnost by potom potřebovala elitní kádr králů-filozofů pro komunikaci – nebo možná přesněji pro *vynucování* – nesrozumitelných výnosů této „vyšší říše“ na všech ostatních. Toto také neřeší problém subjektivity, protože to, co není přístupno úsudku a důkazům, je z definice subjektivní.
4. Nevěřím, že morálka může být definována nebo stanovena s odkazem na „argumentaci výsledky“ nebo předpokládanými důsledky určitého etického návrhu. Utilitarismus, neboli „největší dobro pro největší počet“, neřeší problém subjektivity, protože šance jakéhokoli centrálního plánovače vědět, co je objektivně dobré pro všechny ostatní, je zhruba stejná jako šance jakéhokoli centrálního plánovače vědět, jak efektivně alokovat zdroje při absenci cen – efektivně nulová. Koncept „největší dobro pro největší počet“ se také mění dle kultury, znalostí, času a okolností, což také selhává při řešení problému subjektivity. Neposuzujeme hodnotu vědeckých experimentů podle nějaké

platónovské vyšší reality nebo nějaké utilitaristické optimalizace – jsou posuzovány podle vědecké metody. Budu v této knize používat stejný přístup.

5. Také odmítám definovat etiku jako „právně pozitivní doktrínu“. Přestože je obecně přijímáno, že právní systémy jsou založeny na etických systémech, nikdo nemůže tvrdit, že každý zákon v rámci každého právního systému je perfektním odrazem ideální morálky. Zákony nemohou přímo odrážet *žádnou* objektivní etickou teorii, protože zákony jsou v kontinuálním stavu neustálé změny, jsou konstantně přepracovávány, rušeny a znovu vymyšleny – a právní systémy jsou často mezi sebou po celém světě v přímém rozporu, dokonce i v teoretické rovině. Právo šaría je často přímým opakem anglosaského zvykového práva a moderní demokratický proces „vlády lůzy“ se spíše blíží mafiánskému vyřizování účtů než střízlivé implementaci etických ideálů.
6. Jsem plně otevřen návrhu, že není vůbec nic takového jako etika, a že všechny systémy „morálky“ jsou pouhými nástroji kontroly, jak sveřepě tvrdil Nietzsche. V této knize vycházím z předpokladu, že nic takového jako etika neexistuje a odtud stavím obsahový rámec.
7. Mám velký respekt k etickým *instinktům* lidstva. Téměř univerzální společenské odmítnutí vraždy, znásilnění, napadení nebo krádeže jsou fakta, která jakýkoli racionální etik musí na vlastní riziko zahrnout. Aristotelés tvrdil, že jakákoli etická teorie, která může být použita, aby prokázala, že znásilnění je morální, musí mít v sobě nějakou chybu, jemně řečeno. Proto tedy poté, co jsem

definoval rámec pro validaci etických teorií, nechávám jím projít i tyto obecně přijímané morální premisy, abychom viděli, zda si podrží svou platnost.

8. Respektuji vaši inteligenci natolik, že nebudu vysvětlovat pojmy jako „realita“, „úsudek“, „integrita“ a podobně. Máme dost práce i bez toho, abychom znovu objevovali kolo.
9. Konečně věřím, že jakákoli teorie – obzvláště tak fundamentální jako teorie etiky – poslouží jen velmi málo, když pouze potvrdí to, co již každý instinktivně ví. Nestrávil jsem léta svého života prací na teorii etiky, abych ukázal, že „vražda je špatná“. Z mého pohledu jsou nejlepší ty teorie, které potvrdí takovou pravdu, které každý intuitivně rozumíme – a poté použijí tyto principy k odhalení nové pravdy, která může být naopak zcela neintuitivní.

Tím, že jsem strávil několik posledních let svého života přípravou, tréninkem a bojem s touto bestií, doufám, že jsem se osvobodil s určitou mírou cti. Věřím, že jsem z tohoto boje vyšel vítězně – třebaže ne zcela bez újmy – a těším se, až uvidím, kdo další tento můj pohled sdílí. (A samozřejmě, jestli jsem selhal, selhal jsem alespoň spektakulárně, což samo o sobě může být poučné i zábavné!)

Studoval jsem historii filozofie na vysoké škole a získal jsem magisterský titul, ne však doktorát z filozofie. Jsem dalece od toho být uznávaným intelektuálem. Sice možná nejsem ten *nejméně* pravděpodobný hrdina, ale také nejsem ten nejvíce pravděpodobný.

Zda jsem uspěl, či nikoli, není na vás ani na mně.

Jestli rozumová argumentace obstojí, největší bestie byla poražena.

SKROMNÉ DOPORUČENÍ

Je nanejvýš troufalé doporučovat čtenářům, jak mají číst knihu, ale vzhledem k výzvě, která je před námi, bych rád udělal jedno malé doporučení, než se do toho pustíme.

Kdybych žil v 15. století a snažil se vás přesvědčit, že je Země kulatá, předložil bych hromady matematických a fyzikálních důkazů. Kdybyste zastávali opačné stanovisko, přirozeně byste reagovali se skepticismem a chtěli se dohadovat o každém řádku předložených důkazů.

Nicméně pokud bychom se vydali lodí kolem světa a přistáli tam, kde jsme vyrazili, aniž bychom se vraceli, byli byste mnohem ochotnější přijmout abstraktní důkazy pro to, co jste právě *prožili*, jako pravdivé. Můžete najít chybu v určitém konkrétním logickém postupu nebo použité metafoře, ale budete již souhlasit se závěrem a budete tedy ochotnější opravit detaily, spíše než zamítnout teorii jako celek.

Kdyby mým úkolem bylo odpovědět na každou myslitelnou námitku, na každý lingvistický, logický či empirický krok, tato kniha by zůstala navždy nedokončena – a nepřetčena. Perfekcionismus je ve své podstatě prokrastinace a já považuji úkol této knihy za příliš závažný a nebezpečí falešné morálky za příliš vážné a bezprostřední, než abych trávil čas pokusem dosáhnout nebe, zatímco bychom skončili v pekle.

Proto tedy skromně doporučuji, počkejte, než uvidíte, jak efektivní je etický rámec, který zde navrhuji, v prokazování

nejobecněji přijímaných morálních maxim lidstva, než vy-
nesete konečný rozsudek nad touto teorií.

Opravdu věřím, že definice racionálního etického rámce
je tím nejzásadnějším úkolem, kterému dnes lidstvo čelí.
Velmi oceňuji váš zájem o tuto klíčovou otázku a rád bych
poděkoval svým skvělým sponzorům, kteří mi to umožnili.

Jdu do bitvy od druhých dobře vyzbrojen.

ÚVOD

Po nespočet generací žilo lidstvo dobrovolně v lůně sebestředné ignorance: Země byla plochá, Slunce, Měsíc a hvězdy se otáčeli kolem ní, předci se jim zjevovali zpoza závoje smrti a hrom znamenal zlobu bohů.

Než jsme se vyhrabali z narcistního lůna těchto subjektivních interpretací, trvalo to tisíce let – a stálo miliony životů. Úsilí potřebné k posunu naší perspektivy z *vnímaného prožitku* ke *konceptuální logice* bylo děsivé, vzrušující, velmi matoucí a extrémně nebezpečné zároveň. Pochopení, že svět není takový, jak na nás *působí* nebo jak se nám *jeví*, bylo – a stále je – největším počinem naší inteligence. *Pravda* o naší realitě se ukázala být věcí mysli a nikoli hmoty.

Země vypadá plochá, ale není. Slunce a Měsíc vypadají stejně veliké, ale nejsou. Připadá nám, že hvězdy se otáčejí kolem Země, ale není tomu tak.

Abychom pochopili pravdu, musíme se na svět podívat z *pozice mimo* naše smysly. To neznamená odmítnout naše smysly, ale dostat je do absolutního souladu s *opravdivými* důkazy, které nám naše smysly zprostředkovávají. Tedy nikoli přijetí faktu, že Země je plochá, ale poznání, že hmota, energie a fyzikální zákony jsou konzistentní. Jestliže upustíme kámen z ruky, spadne na zem – to je skutečný důkaz našich smyslů a nikoli to, že je Země pevně ukotvena a nepohybuje se. Předpoklad, že Země se nepohybuje, je mylný a je v rozporu s přímým důkazem našich smyslů, totiž že

všechno padá. Pokud vše padá, svět nemůže být pevně ukotven a nepohybovat se.

Toto jsou malé pravdy každodenního života – kámen padá, kouř stoupá, oheň pálí a Slunce i Měsíc jsou kulaté. Zůstaneme-li vytrvale a striktně oddáni těmto „malým pravdám“, můžeme z nich po čase odvodit pravdy velké, které nám nabízejí tak úžasné znalosti a schopnosti.

Mezi malými pravdami a velkými pravdami jsou nicméně iluze, které nás matou, a to jak ve fyzice, tak v etice.

Ve fyzice nemůže být velká pravda v rozporu s malou. Žádná „velká sjednocující teorie“ nemůže platně odporovat přímému smyslovému vjemu jako je například padající kámen nebo stoupající plamen. Ani nejvýznamnější matematické teorie nemohou být platné, pokud při jejich použití nevyjde kontrolní součet.

Přesto nám historie ukazuje, že mezi malou pravdou a velkou pravdou leží něco, co budu nazývat „nulová zóna“.

„Nulová zóna“

Říkáme svým dětem, že nesmí nikomu ubližovat a věříme, že násilí je z podstaty špatné, vnímáme to jako obecné morální pravidlo.

„Malá pravda“ je: *nikomu neubližuj.*

„Velká pravda“ je: *násilí je špatné.*

V našich myslích však existuje imaginární entita, kterou nazýváme „Bůh“ a kterou považujeme za absolutně morální. Bohužel, tato entita ustavičně a hrubě porušuje princip „násilí je špatné“ tím, že na svět sesílá potopy, posílá duše do

pekla (navzdory tomu, že díky své vševědoucnosti znala jejich činy dříve, než je vykonaly) a schvaluje znásilnění, vraždy, krádeže, přepadení a další činy, které by jakýkoli jednotlivec odsoudil jako čisté zlo.

Máme tedy malou pravdu (*nikomu neubližuj*) a velkou pravdu (*násilí je špatné*), ale uprostřed máme tuto „nulovou zónu“, kde jsou zcela opačné závěry našich malých i velkých pravd považovány za pravdivé.

Historicky najdeme stejnou nekonzistenci i ve fyzice. Na základě naší přímé zkušenosti dokonalé kružnice neexistují, ale pro účely víry v Boha musely být všechny planetární pohyby „dokonalé kružnice“ – premisa, která zpomalila astronomii o staletí. Když člověk otočí hlavou, také z toho nemůže rozumně odvozovat, že celý svět se otáčí kolem něj a vesele to předložit nejen jako svou „malou pravdu“, ale jako *velkou pravdu* nebo univerzální princip. Přesto po většinu lidské historie panovalo přesvědčení, že hvězdy a planety rotují kolem Země, spíše než že se otáčí sama Země. Zde opět vidíme onu „nulovou zónu“ mezi přímým smyslovým vnímáním a univerzálním principem, kde naprosto opačné principy jsou považovány jako zcela platné.

Žádný přičetný člověk nemůže tvrdit, že má přímou zkušenost s Bohem. V běžném životě plně akceptuje, že *to, co nemůže vnímat, neexistuje*. Žádný rozumný člověk neucukne při každém kroku z obavy, že mu v cestě stojí neviditelná zeď. A nejvýznamnější vědecké abstrakce jeho přístup podporují.

Naproti tomu v „nulové zóně“ náboženství je *přesný opak* jak malých, tak velkých pravd považován za pravdivý. Každý člověk sám osobně věří, že *to, co nemůže být vnímáno, neexistuje* – věda to opakovaně pomocí rozumu prokázala.

Avšak v „nulové zóně“ teologie platí přesně opačné tvrzení – axiom, že *to, co nemůže být vnímáno, musí existovat*.

Naše víra v mravnost armády také pochází z „nulové zóny“. Jestliže si někdo najme druhého člověka, aby někoho zabil, najatého nazveme nájemným zabijákem a zavrhneme ho jako vraha. Když si ale takový člověk na sebe oblékne zelený kostým s patřičnými pentlemi a *spáchá ten samý čin*, oslavujeme ho jako hrdinu a odměníme ho finanční výsluhou. Malá pravda *nezabiješ* je naprosto konzistentní s velkou pravdou *vražda je špatná* – uprostřed ale ještě leží „nulová zóna“, kde se vražda magicky stane „mravní“.

Přijmeme-li tuto „nulovou zónu“ jako platnou, pak žádné logické tvrzení není udržitelné. Jestliže je tvrzení pravdivé – a přesný opak taktéž – potom logická argumentace ztrácí smysl. Rozvoj racionální vědy byl stabilním útokem na „nulovou zónu“ a pronikáním objektivní konzistence do těchto bláznivých zákoutí subjektivního rozmaru.

Než kartografové dokončili své průzkumy, tak se známá místa ve starých mapách postupně vytrácela do zatím neobjevené prázdnoty. Také rozvoj poznání vyžaduje nejprve jasné oddělení toho, co je známé, a poté rozšíření známých principů do neznámých oblastí.

To samé platí i pro oblast morálky.

Oběti

Překračování „nulové zóny“ je doprovázeno velkými riziky. Cesta od malých pravd k velkým je dlážděna lebkami miliónů lidí. Od smrti Sókrata přes mučení prvních vědců

náboženskými fanatiky, k miliónům těch, kteří byli zavražděni ve jménu temných fantazií fašismu a komunismu... Jakýkoli posun lidského poznání do „nulové zóny“ s sebou přináší značné nebezpečí.

Musí být „překračování nulové zóny“ – neboli plynulé propojování malých pravd s velkými – nezbytně tak obtížné a nebezpečné? Propojit percepční s koncepčním v přímou linii logické argumentace je obrovská výzva – ale opravdu *musí* tento vývoj trvat tisíce let a prolít oceány krve?

Podíváme-li se na technologický a ekonomický pokrok lidstva, vidíme po celá tisíciletí víceméně plochou křivku následovanou masivním a asymptotickým vzrůstem v posledních několika stoletích. Je nepředstavitelné, že by tak náhlý a enormní nárůst intelektuální konzistence a materiálního úspěchu byl způsoben celoplošným rozšířením nějaké genetické mutace. Teorie tvrdící, že je důsledkem efektu „sněhové koule“ záhadně poháněné hromaděním malých přírůstků znalostí, které přibývaly od zrození civilizace, může být obvykle smetena ze stolu jako *ex post facto* vysvětlení, protože nemá žádnou schopnost předpovědi.

Pochopíme-li, že tento náš ohromující potenciál jsme měli k dispozici nejméně desítky tisíc let – a že jeho využití nám přináší radost i užitek – pak je zcela zřejmé, že opravdu *chceme* využít náš úžasný rozum.

Evidentně zde tedy musí existovat zničující síla, která historicky působila k potlačení a zotročení přirozené svobody lidstva.

V oblasti vědy není příliš těžké spatřit represivní síly, které vytrvale udržovaly naše mysli v téměř prvotní nevědomosti. Kombinace pověrčivosti ve formě náboženství

a násilí ve formě aristokracie hrozila racionálně uvažujícím jedincům zastrašováním, vězněním, mučením nebo zabitím. Stejně jako farmáři profitují z nízké inteligence krav a otrokáři profitují ze strachu otroků, kněží a králové si drží svá privilegia hrozbou smrti komukoli, kdo se odváží myslet.

Jednoduchá pravda je, že „kněží“ a „králové“ byli – a jsou – pouze lidé. Jednoduchá pravda je, že bohové a ďáblové, kteří měli jejich vládnutí ospravedlnit, nikdy neexistovali.

Učinili jsme obrovský pokrok v porozumění podstaty reality jednoduché lidské rovnosti, nicméně smutnou pravdou zůstává, že oblast *morálky* stále zůstává ztracena v „nulové zóně“ – v destruktivních iluzích „střední pravdy“.

„Střední pravdy“

Nazvěme vzájemně si odporující principy v „nulové zóně“ – mezi smyslovým vnímáním a konceptuální konzistencí – „střední pravdy“.

Tyto „střední pravdy“ jsou těmi nejnebezpečnějšími iluzemi ze všech, protože se *jeví* jako pravdivé, zatímco ve skutečnosti na pravdu *útočí*.

Tím, že v nás vyvolávají dojem, že jsme našli pravdu, nám ve skutečnosti „střední pravdy“ znemožňují pravdu získat. Jsou poslední linií obrany pro fantazie, krvelačnost a vykořisťování.

Vzhledem k tomu, že „střední pravdy“ nejsou pouze iracionální, ale také *anti*-racionální, zůstávají nekonečně flexibilní – tak dlouho, dokud slouží těm u moci. Například křesťanství

se zrodilo ze vzrůstajícího fašismu pozdní Římské říše zčásti pomocí ostré kritiky „primitivních“ pověr stávajících teologií. „Zapomeňte na svá stará božstva, máme pro vás Boha zcela nového, mnohem lepšího!“

„Střední pravdy“ na sebe vždy braly podobu pravdy následované lží. „Zeus je pohanská pověra“ je pravdivé tvrzení, otevřeně pronášené křesťanskými věrozvěsty. Lež, která následovala, byla: „Jehova není pohanská pověra, ale skutečný žijící Bůh.“

Podobnou situaci zná asi každý, kdo někdy radil kamarádce s osobními problémy. „Můj minulý přítel byl velký pitomec,“ řekne a vy budete nadšeně souhlasit. „Můj nový přítel je ale *opravdu* skvělý,“ dodá a vy se budete přemáhat, abyste neobrátili oči v sloup.

Je velmi těžké nenahradit jednu iluzi druhou.

„Britská nadvláda je tyranie!“ křičeli američtí revolucionáři v 18. století, aby si poté, co se zbavili britských vojenských jednotek, založili vlastní vládu a začali útočit na své vlastní obyvatele.

„Aristokracie je nespravedlivá ohavnost,“ křičeli jiní revolucionáři, aby pak založili tyranii většiny ve formě demokracie.

„Střední pravdy“ mohou existovat také ve vědě a i zde bránit přirozenému vývoji od pravd malých k těm velkým. Do 18. století například biologové věřili v teorii „samoplození“, tedy že živé bytosti mohou vznikat z neživé hmoty. Samozřejmě to nebylo nikdy zpozorováno, ale vyhovovalo to starověkým spisům jak po filozofické, tak po náboženské stránce, a tedy to bylo přijímáno jako fakt. Stejně tak před Einsteinovou revolucí v roce 1905 existovala představa

o všudypřítomné a neviditelné substanci „éteru“, ve které se světlo pohybuje stejně jako zvukové vlny vzduchem. Žádný vědec, který uznával tuto teorii, neměl osobní ani vědecký empirický důkaz existence takového éteru – byl ale považován za nezbytný pro potvrzení dalších pozorovaných charakteristik.

Náboženství je další „střední pravdou“ – jednou z těch nejnebezpečnějších. Je pravda, že kam naše znalost sahá, jsme ve vesmíru jedinečným druhem. Žirafa je vyšší čtyřnožec, člověk ale není pouze „chytřejší“ primát, je něčím zcela odlišným. Podstata tohoto rozdílu zůstává převážně neznámá – náboženské zdůvodnění, že „my nejsme stejní jako zvířata, protože máme duši a byli jsme stvořeni Bohem,“ je dalším příkladem „střední pravdy“. Je pravda, že jsme od zvířat velmi odlišní. Není pravda, že jsme byli stvořeni Bohem a máme duši.

Stejně jako někteří parazité se nemohou na svém hostiteli usídlit dříve, než vytlačí předchozího parazita, „střední pravdy“ pouze útočí na předchozí iluze, *aby zaujaly jejich místo*. Ti, kteří byli skeptičtí ohledně dřívějších fantazií, jsou vtaženi do nových. Tak křesťanství nahradilo pohanství, marxismus nahradil křesťanství, postmodernismus nahradil marxismus, demokracie nahradila aristokracii a tak dále.

Dokud nedosáhneme velké pravdy a dokud je nespojíme s malými pravdami, „střední pravdy“ se budou stále vracet v šiku kořistnické a destruktivní lži – vytvořené speciálně tak, aby dosažení velké pravdy zabránily.

A velké pravdy je vždy dosaženo z pravdy malé.

Padá-li kámen, padá i celý svět.

„Střední pravdy“ a vykořisťování

Parazitismus je biologicky zcela životaschopná strategie pro mnoho živočišných druhů. Při absenci etických norem je žít z energie a zdrojů jiných bytostí naprosto racionální. Nejudržitelnější a nejstabilnější forma parazitismu je obecně vzato symbióza, neboli vzájemně prospěšná koexistence. Tak bakterie, které obývají naše střevo, pomáhají svému vlastnímu přežití tím, že nám pomáhají strávit potravu.

Avšak virus, který nám způsobuje permanentní vyčerpání a sotva nám umožní přežít, může být stěží nazván „vzájemně prospěšným“.

Když se zamyslíme nad dlouhou a pochmurnou historií katastrof, hladovění, válek a chudoby – a porovnáme ji s ohromujícím materiálním bohatstvím moderní doby – bude nám zřejmé, že jistá forma parazitismu tyranizovala naše myšlení a schopnosti po tisíciletí. Nyní, když nám posledních pár století ukázalo sílu a kreativitu lidského ducha, můžeme o našem druhu uvažovat jako o organismu, který se zbavil hrozného parazita a strašáka neustále hrozící smrti pro to, aby nám předvedl svoje nejúžasnější schopnosti.

Když se vyléčíme z nějaké nemoci, cítíme se lépe, ne tak už původce choroby samotné. Z pohledu viru neštovic je vakcína proti neštovicím genocidní.

Stejným způsobem parazité trýznící lidstvo vnímají svobodu většiny jako naprostý horor. Jestliže je jejich parazitismus osvobozuje od nároků životní reality, tj. vydělávat si na každodenní chléb, musejí nevyhnutelně vnímat svobodu širokých mas jako zotročení jich samotných. Stejně jako by

farmář vnímal „osvobození“ svého dobytka jako naprostou katastrofu.

Zavedení pravdy nutně omezuje vytváření fantazií. Omezení fantazií limituje vykořisťování. Kdybych vás byl schopen přesvědčit, že jsem žijoucí člověk-Bůh, a že Bůh, kterému jsem se narodil, chce, abyste mi dali 10% ze svého výtěžku, jinak že budete na věky zatraceni, pak bych se mohl stát velmi bohatým. Byl bych parazitem iluzí, na kterých bych byl závislý svou existencí stejně, jako houba závisí na teple, vlhku – a temnu.

Ti, kteří používají morálních fantazií ke zneužívání lidstva, vždy zuby nehty bojovali proti těm, kteří ohrožovali jejich živobytí objevováním a šířením pravdy.

Známe příklad mafie, která hrozí svým možným rivalům zmrzačením a smrtí, výjevy náboženských sekt útočících jedna na druhou, nebo vlády napadající se navzájem.

Když pak filozofové odhalí klamy nutné k trvalému vykořisťování, ideálně nechtějí být těmi, kdo by se pasoval do role konkurence. Nechtějí nahradit mafii nebo církev – chtějí je odstranit úplně.

Modernější analogii nabízí vztah mezi státem, lobbisty a daňovými poplatníky. Lobbisté zuřivě soupeří s jinými lobbisty o to, kdo získá více z jednoho společného daňového zdroje. Představte si ale, jak by se všichni lobbisté semkli, kdyby měli bojovat proti komukoli, kdo by navrhl odstranění státu jako instituce.

Parazité spolu budou agresivně soupeřit o omezené množství hostitelů – je ale jejich výsostným zájmem se spojit při útoku na cokoli, co by mohlo zlikvidovat hostitele jako takového.

V každé společnosti, kde jsou stát a církev formálně odděleny, má každá z těchto entit tendenci soupeřit o své přívržence. Jakmile začne církev ztrácet půdu pod nohama, stát pro sebe začne agresivně získávat vlastence – a výsledkem je sekulární socialismus. Jakmile stát začne ztrácet půdu pod nohama, církev začne získávat své přívržence – a výsledkem je náboženský fundamentalismus, často s nádechem libertarianismu.

Filozofové, kteří se staví proti všem intelektuálním chybám, jsou nicméně zapřisáhlými nepřáteli všech na iluzích se přiživujících parazitů. V oblasti fyziky „velké pravdy“ eliminují potřebu nadpřirozených sil a činí zázraky nemožnými. Vysvětlující schopnost vědy zcela zastíňuje náboženská zdůvodnění, která se vydávají za poznatky o hmotném světě.

Vědecká metoda vyžaduje, aby bylo každé tvrzení podepřeno důkazy a racionalitou. Vzhledem k tomu, že neexistuje žádný důkaz pro existenci bohů – a samotná myšlenka existence bohů je přirozeně vnitřně rozporná – teze „bohové existují“ není udržitelná. Náboženští parazité se nevyhnutelně pokoušejí ubránit své tvrzení rozdělením reality do „dvou světů“ – vědeckého a spirituálního. Neexistuje však v současnosti žádný důkaz pro existenci takového „spirituálního“ světa, stejně tak jako neexistoval důkaz pro paralelní vesmír Platónových „forem“ před 2 500 lety.

Zavedení konzistentní a univerzální pravdy nezbytně vede k omezení a zničení kořistnického potenciálu iluzí. Konkrétně „velké pravdy“, které jsou univerzální a konzistentní, činí „střední pravdy“, které jsou ve skutečnosti fantaziemi používanými k vykořisťování, nadbytečnými a směšnými.